

ΣΤΕ 1390/2017 [Νόμιμη πολεοδομική μελέτη για το ΕΣΧΑΔΑ Κασσιώπης]

Περίληψη

-Η οικολογική κατάσταση της περιοχής του δημοσίου ακινήτου, ιδίως ως προς τη σταθερή ή μη παρουσία της βίδρας στη Βρωμολίμνη, δεν μεταβλήθηκε μετά την έγκριση της ΣΜΠΕ και έως την έκδοση της προσβαλλόμενης κ.υ.α. Ο ισχυρισμός της αιτούσας, κατά τον οποίο η απομάκρυνση της βίδρας από την περιοχή θα επιφέρει, μακροπρόθεσμα, την εξάλειψή της από τη λιμνοθάλασσα «Αντινιώτη» και την Κέρκυρα, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως αναπόδεικτος. Ομοίως, απορριπτός ως αναπόδεικτος είναι και ο ισχυρισμός, με τον οποίο προβάλλεται ότι η δυσανάλογη για την περιοχή ανθρωπογενής όχληση, σε συνδυασμό με την εγκατάσταση σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, σταθμού αφαλάτωσης με υδρογεωτρήσεις και υποσταθμού της ΔΕΗ σε απόσταση λίγο μεγαλύτερη των 50 μέτρων από τη Βρωμολίμνη, η χωροθέτηση της μαρίνας δίπλα στη Βρωμολίμνη καθώς και το πυκνό δίκτυο δρόμων μέσα σε δασική έκταση θα απομακρύνουν τον πληθυσμό της βίδρας που ενδημεί σε αυτή, αλλά και τα αποδημητικά πτηνά που επίσης απαντιούνται στη Βρωμολίμνη και θα οδηγήσει σε εξάλειψη των ανωτέρω ειδών, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψιν ότι ο ισχυρισμός αυτός, ερείδεται εν μέρει και σε μη συντρέχουσα προϋπόθεση. Ο ισχυρισμός, με τον οποίο προβάλλεται ότι με την προσβαλλόμενη δεν αξιολογήθηκαν ορθώς και βάσει επιστημονικών δεδομένων οι επιπτώσεις των έργων στα ανωτέρω προστατευόμενα είδη πανίδας και δεν λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία τους, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού από τα προαναφερθέντα στοιχεία προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη κατά το πληττόμενο με τον ισχυρισμό αυτόν μέρος της, δεδομένου ότι πριν από την έκδοσή της αξιολογήθηκαν πλήρως οι επιπτώσεις του έργου στη βίδα και εν γένει στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής και ελήφθησαν τα κατάλληλα μέτρα για την μείωση των επιπτώσεων. Επίσης, απορριπτός ως αβάσιμος, για τον ίδιο λόγο, είναι και ο συναφής λόγος ακυρώσεως κατά τον οποίο η προσβαλλόμενη κ.υ.α. αντίκειται στη σύμβαση του Ρίο για τη βιολογική ποικιλότητα που κυρώθηκε με τον ν. 2204/1994 επειδή δεν λαμβάνει μέτρα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφορική χρήση του Ερημίτη. Ο ισχυρισμός ότι με την έκδοση της προσβαλλόμενης προκαλείται ανεπανόρθωτη βλάβη στα μεταναστευτικά είδη πτηνών είναι απορριπτός ως αβάσιμος, διότι σύμφωνα με το ΕΣΧΑΔΑ, τη ΣΜΠΕ, τη ΜΠΕ και την προσβαλλόμενη κ.υ.α. προ βλέπεται ήπια ανάπτυξη του ακινήτου, η οποία, κατά την αιτιολογημένη κρίση της Διοίκησης, δεν επηρεάζει τη χρήση της ευρύτερης περιοχής από τους πληθυσμούς της ορνιθοπανίδας, επιπροσθέτως δε με το από 12.11.2013 π.δ. και την προσβαλλόμενη κ.υ.α. προστατεύονται τα κρίσιμα για την ορνιθοπανίδα και τα μεταναστευτικά πτηνά στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος του ακινήτου, αφού η Βρωμολίμνη παραμένει άθικτη και η περιμετρική της ζώνη προβλέπεται ως

κοινόχρηστο πράσινο, πλην της διάνοιξης του δρόμου; προσπέλασης στη μικρή τουριστική λιμενική εγκατάσταση. Με τα δεδομένα αυτά, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη αντίκειται ευθέως στο άρθρο 24 του Συντάγματος και στις διατάξεις των λοιπών νομοθετημάτων που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη είναι απορριπτέος ως αβάσιμος στο σύνολό του.

-Η επίμαχη περιοχή δεν είναι εντεταγμένη στον κατάλογο του δικτύου Natura, ούτε έχει αποτελέσει αντικείμενο εγγραφής στους προβλεπόμενους στο άρθρο 4 παρ. 1 της οδηγίας 92/43 ΕΟΚ εθνικούς καταλόγους, ενώ δεν προκύπτει ότι έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη στο Παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας διαδικασία, ώστε η περιοχή αυτή να καταστεί «τόπος», στον οποίο απαντούνται οικότοποι προτεραιότητας, όπως είναι τα λιβάδια Ποσειδωνίας. Εξάλλου, στο στάδιο εκπόνησης της ΣΜΕΕΕ, αναγνωρίσθηκε η σπουδαιότητα του συνόλου της παράκτιας έκτασης έμπροσθεν της ανατολικής πλευράς του ακινήτου, ενόψει των ευρισκόμενων σε αυτήν λιβαδιών Ποσειδωνίας καθώς και η μερική καταστροφή τους από την ενδεχόμενη κατασκευή της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης. Στη συνέχεια, ωστόσο, η ΣΜΠΕ προέβη στην εκτίμηση, ότι με την κατασκευή αυτή θα μειωθούν οι επιπτώσεις που προκαλούνται από την αγκυροβόληση σκαφών πάνω από τα λιβάδια Ποσειδωνίας. Περαιτέρω, όπως κρίθηκε, οι απαιτήσεις της οδηγίας ΕΠΕ (2001 /42.ΕΚ) και, μέσω αυτής, και της οδηγίας 92/43ΕΓΚ, πληρούνται με την τήρηση διαδοχικών σταδίων έρευνας των επιπτώσεων του ΕΣΧΑΔΑ στην παράκτια περιοχή, χωρίς η πρακτική αυτή να συνιστά περιγραφή των διατάξεων της οδηγίας 2001/742/ΕΚ, η δε πρόβλεψη της ΣΜΠΕ και του ΕΣΧΑΔΑ για την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης δεν αντίκειται στο πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου, της Διεθνούς Σύμβασης της Βαρκελώνης για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου, το οποίο αποτελεί μέρος του ενωσιακού (πλέον) δικαίου (βλ. ΣτΕ 3874/2014 Ολ).

-Ενόψει των στοιχείων του φακέλου, και ιδίως του ότι η έκταση των λιβαδιών Ποσειδωνίας που θίγονται από την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης είναι περιορισμένη και κατά το ήμισυ περίπου η θιγόμενη έκταση αφορά σημεία με αραιή βλάστηση στο εξωτερικό όριο του εν λόγω οικοσυστήματος και λαμβανομένου περαιτέρω υπ' όψιν ότι η Διοίκηση εκτίμησε ειδικώς και ανεπιφύλακτα, με την επίκληση συγκεκριμένων στοιχείων των μελετών, ότι η κατασκευή αυτή δεν αναμένεται να επηρεάσει την λειτουργία του ευρύτερου οικοσυστήματος των λιβαδιών Ποσειδωνίας, οι ισχυρισμοί της αιτούσας, κατά τους οποίους η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι παράνομη, διότι θα προκληθούν εκτεταμένες καταστροφές στη γεωμορφολογία της παράκτιας ζώνης και στα λιβάδια Ποσειδωνίας, δεν είναι βάσιμοι. Με βάση τα στοιχεία του φακέλου, η Διοίκηση νομίμως και αιτιολογημένα έκρινε, με την έκδοση της προσβαλλόμενης κ.υ.α. και την έγκριση των σχετικών περιβαλλοντικών όρων, ότι η μεταβολή στην έκταση της Ποσειδωνίας, λόγω της περιορισμένης έκτασής της, δεν προκαλεί υποβάθμιση της οικο λογικής της

λειτουργίας και ότι η χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης και ο τρόπος διάθεσης της άλμης πληρούν τα νόμιμα κριτήρια, διότι συνιστούν λύσεις με την ελάχιστη δυνατή επίπτωση στα λιβάδια Ποσειδωνίας. Επομένως, οι ανωτέρω ισχυρισμοί της αιτούσας δεν κλονίζουν την αιτιολογία της προσβαλλομένης κ.υ.α., ο δε λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλομένη, κατά το μέρος που εγκρίνει τη χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης και τον τρόπο διάθεσης της άλμης, παραβιάζει το άρθρο 24 παρ, 1 του Συντάγματος, τα άρθρα 1, 2, 10 και τα παραρτήματα II και III, της Σύμβασης της Βέρνης, το π.δ. 67/1981 και την οδηγία 92/43/EK, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

-Με το 12.11.2013 π.δ. επετράπη ρητώς η κατασκευή λιμενικής εγκατάστασης, ενώ δεν αποκλείσθηκε η κατασκευή της, κατόπιν λεπτομερούς εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στη θέση στην οποία αυτή χωροθετείται ήδη με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. (βλ. άρθρο 2 παρ. 2 περ. α' υποπερ. α' του από 12.11.2013 π.δ., πρβλ. ΣτΕ 3874/2014 Ολ. σκ. 17). Εξάλλου, οι συνέπειες από την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης αξιολογήθηκαν αρχικώς με τη ΣΜΠΕ, η οποία εγκρίθηκε με το ανωτέρω π.δ., η ακριβής δε θέση της εγκατάστασής προσδιορίσθηκε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. μετά την εκπόνηση ΜΠΕ, με την οποία διερευνήθηκαν και εξετάσθηκαν τρεις εναλλακτικές θέσεις και εν τέλει επελέγη η λύση που συνεπάγεται τις μικρότερες επιπτώσεις στα λιβάδια Ποσειδωνίας, την ακτογραμμή και το τοπίο. Συνεπώς, με βάση και όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως δεν είναι βάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

-Ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. αντίκειται στους παραπάνω όρους του άρθρου 3 παρ. 1 (περ. α'.α' και γγ') του από 12.11.2013 π.δ., καθόσον με την πρόβλεψη οδού ανατολικά της Βρωμολίμνης καταστρατηγεί την ελεύθερη ζώνη πλάτους 50 μ. που προβλέπει το ΕΣΧΑΑΑ γύρω από τον υγρότοπο δεν είναι βάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. επιβλήθηκαν, κατ' αρχήν, ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι και ελήφθησαν τα ενδεικνυόμενα μέτρα, κατά την έννοια και τον σκοπό του άρθρου 3 παρ, 4 του από 12.6.2012 π.δ. για την προστασία του υγροτόπου Βρωμολίμνης. Συνεπώς, ο λόγος ακυρώσεως περί παραβίασης του καθεστώτος των νησιωτικών υγροτόπων είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

-Η πολεοδομική μελέτη που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι σύμφωνη προς τις προβλέψεις του από 12.11.2013 π.δ, με το οποίο εγκρίθηκε το ΕΣΧΑΔΑ του ακινήτου και χωροθετήθηκε η ζώνη ανάπτυξης του τουριστικού παραθεριστικού χωρίου και πάντως, από τα στοιχεία του φακέλου και τα στοιχεία που προσκόμισε η αιτούσα δεν προκύπτει αντίθεση των επιτρεπόμενων με την κ.υ.α. χρήσεων στις προβλέψεις και κατευθύνσεις του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Εξάλλου, όπως έγινε δεκτό με την απόφαση 3874/2014 της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, το ΕΣΧΑΔΑ εναρμονίζεται

με τους στόχους και τις κατευθύνσεις του Περιφερειακού Πλαισίου; Χωροταξικού Σχεδιασμού Ιονίων Νήσων, όπως οι στόχοι αυτοί αποτυπώνονται κατά τρόπο σαφή στο κείμενό, του. Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

-Με δεδομένο ότι κατά γενική αρχή του δικαίου ούτε η νομιμότητα της πράξης χαρακτηρισμού ούτε η πράξη άρσης της αναδάσωσης μπορούν λόγω του ατομικού τους χαρακτήρα, να ελεγχθούν παρεμπιπτόντως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως, με τον οποίο καθ'ερμηνεία του δικογράφου προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη είναι ακυρωτέα, διότι εντάσσει δασική ή αναδασωτέα έκταση, σε πολεοδομούμενη περιοχή τουριστικού παραθεριστικού χωριού, πρέπει να απορριφθεί.

-Στον τελικό σχεδιασμό του έργου που αδειοδοτήθηκε από περιβαλλοντική άποψη με το άρθρο 3 της κ.υ.α. δεν προβλέπονται υδρογεωτρήσεις, αλλά η παραγωγή νερού ύδρευσης από μονάδα αφαλάτωσης με την απευθείας λήψη θαλασσινού νερού. Η αντικατάσταση δε των υδρογεωτρήσεων τροφοδοσίας της μονάδας αφαλάτωσης εισήχθη στον σχεδίασμα του έργου κατά το στάδιο της διαβούλευσης επί της ΜΠΕ, με βάση έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου. Συνεπώς, λόγοι ακυρώσεως περί πρόκλησης δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από υδρογεωτρήσεις στηρίζονται σε εσφαλμένη προϋπόθεση και πρέπει να απορριφθούν.

-Εφόσον στη ΜΠΕ εξετάστηκαν, με βάση μάλιστα ειδική μελέτη, οι θέσεις απόρριψης της άλμης και η καταλληλότητα των θέσεων αυτών αξιολογήθηκε στη συνέχεια πλήρως από τη Διοίκηση στο στάδιο έγκρισης της ΜΠΕ, η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη ως προς το ζήτημα αυτό, ο δε περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

-Σύμφωνα με τη ΜΠΕ, δεν επέρχεται κατάτμηση των δασικών οικοσυστημάτων και οι επιπτώσεις εντός της δασικής έκτασης, μετά τα έργα αναβάθμισης, κρίνονται θετικές. Οι δασικές υπηρεσίες γνωμοδότησαν θετικά για την έγκριση της ΜΠΕ και έθεσαν όρους για την προστασία των δασικών εκτάσεων, προκειμένου να αναπληρωθεί η βλάβη που θα θιγεί, οι όροι δε αυτοί περιελήφθησαν στην προσβαλλόμενη κ.υ.α, δεν προκύπτει ότι με την προσβαλλόμενη εγκρίνεται αναιτιολόγητα πυκνό οδικό δίκτυο λόγω των ελλείψεων της ΜΠΕ, όπως ισχυρίζεται η αιτούσα. Συνεπώς, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτός ως αβάσιμος.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Δ. Βασιλειάδης

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή της από το Δικαστήριο.